

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข

ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบโรคศิลปะ

ของผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากิจกรรมบำบัด

พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิ และเสรีภาพ ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะ ออกระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการ ประกอบโรคศิลปะของผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากิจกรรมบำบัด พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ให้ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากิจกรรมบำบัดประกอบโรคศิลปะเกี่ยวกับ ความสามารถของบุคคล ที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย จิตใจ การเรียนรู้ และการพัฒนาการ ดังต่อไปนี้

(๑) การตรวจ ประเมิน และวิเคราะห์ความสามารถของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการ ประกอบกิจกรรมการดำเนินชีวิตในด้านกิจวัตรประจำวัน การศึกษา การทำงาน การทำกิจกรรม ยามว่าง การพักผ่อน ความพร้อมก่อนการเข้าเรียน และความพร้อมก่อนการประกอบอาชีพ

(๒) การตรวจ ประเมินความสามารถพื้นฐานในการทำกิจกรรมของบุคคลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ก) การรับรู้ความรู้สึก และการเคลื่อนไหวโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับระบบประสาท ระบบกล้ามเนื้อและโครงร่าง

ข) การบูรณาการด้านการรับรู้ความรู้สึก การรับรู้ การเรียนรู้ ความเข้าใจและความคิด

ค) ทักษะทางด้านจิตสังคม และการปรับระดับการตอบสนองต่อความเครียด

(๓) การตรวจ ประเมินบริบทของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรม สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สังคมและวัฒนธรรม

ข้อ ๓ ให้ผู้ประกอบการโรคศิลปะสาขากิจกรรมบำบัดใช้วิธีการส่งเสริม ป้องกัน บำบัด และฟื้นฟูสมรรถภาพด้วยวิธีการทางกิจกรรมบำบัดดังต่อไปนี้

(๑) การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และเลือกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของบุคคล ได้แก่กิจวัตรประจำวัน การศึกษา การทำงาน การทำกิจกรรมยามว่าง การพักผ่อน ความพร้อมก่อนการเข้าเรียน และความพร้อมก่อนการประกอบอาชีพ

(๒) การใช้เครื่องดาม เพื่อคงไว้หรือเพื่อเพิ่มพิสัยการเคลื่อนไหวของข้อ ให้สามารถทำงานได้ดีขึ้น เพิ่มการทำงานของกล้ามเนื้อ และป้องกันความพิการผิครูป

(๓) การเตรียมความพร้อมก่อนการบำบัดในผู้ได้รับการบาดเจ็บของแขนและมือ โดยวิธีการตัด การดึง การยืด (Manipulation and Passive Stretching)

(๔) ฝึกทักษะการทำงานของแขนและมือ

(๕) ฝึกการดูด การเคี้ยว และการกลืน

(๖) ฝึกการกระตุ้นและยับยั้งปฏิกิริยาสะท้อนกลับอัตโนมัติ

(๗) การบำบัดด้วยวิธีการกระตุ้นสหสัมผัส (Multi-sensory Approach)

(๘) การใช้กิจกรรมการบูรณาการประสาทรับสัมผัส (Sensory integration)

(๙) ฝึกทักษะด้านกระบวนการรับรู้ การเรียนรู้ ความคิดและความเข้าใจ

(๑๐) การกระตุ้นพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว การเรียนรู้ จิตสังคม และการสื่อสาร

(๑๑) การเตรียมความพร้อมทักษะในการเรียน การเขียน การอ่าน การคิดคำนวณ

(๑๒) ฝึกทำกิจกรรมการออกกำลังแบบมีจุดมุ่งหมายทั้งแบบผู้รับบริการทำเอง และแบบผู้บำบัดช่วยบางส่วน (Active and Assistive Purposeful Activity)

(๑๓) การประยุกต์หรือการปรับเปลี่ยนรูปแบบและขั้นตอนของกิจกรรม เพื่อให้เหมาะสมกับผู้รับบริการ

(๑๔) ฝึกทักษะการทำกิจวัตรประจำวัน

(๑๕) การใช้อุปกรณ์เพื่อช่วยในการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิต

(๑๖) แนะนำและออกแบบการปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตของผู้รับบริการ

(๑๗) ฝึกทักษะ และปรับพฤติกรรมในการดูแลตนเอง แนะนำการจัดการเวลา สิ่งแวดล้อม
ปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม การฝึกความพร้อม ก่อนกลับไปประกอบอาชีพ และการ
กลับเข้าสู่สังคม

(๑๘) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในกระบวนการบำบัดและฟื้นฟู
สมรรถภาพ

ข้อ ๔ การตรวจ ประเมินของผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากิจกรรมบำบัด ต้องใช้เครื่องมือ
อุปกรณ์ หรือวิธีการทางกิจกรรมบำบัดที่เป็นไปตามมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขา
กิจกรรมบำบัด เพื่อการส่งเสริม ป้องกัน บำบัด และฟื้นฟูสมรรถภาพ

ข้อ ๕ ห้ามมิให้ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากิจกรรมบำบัดปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) การวินิจฉัยโรคจากผลของการตรวจประเมินทางกิจกรรมบำบัด

(๒) การสั่งและการให้ยากินหรือยาฉีด

ข้อ ๖ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รักษาการ และให้มีอำนาจวินิจฉัย ชี้ขาดปัญหา
เกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒

วิทยา แก้วภราดัย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข